

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

GÁTÉR Község Önkormányzata

2013-2018.

Tartalom

Fogalmak	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	5
Bevezetés	5
A település bemutatása	5
Értékeink, küldetésünk	6
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	24
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	33
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	38
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	43
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	46
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	47
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	48
1. A HEP IT részletei.....	48
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	48
A beavatkozások megvalósítói.....	49
Jövőképünk.....	49
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	50
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	55
3. Megvalósítás	57
A megvalósítás előkészítése.....	57
A megvalósítás folyamata	57
Monitoring és visszacsatolás	59
Nyilvánosság	59
Kötelezettségek és felelősség	60
Érvényesülés, módosítás.....	61
4. Elfogadás módja és dátuma	62

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni. A HEP IT-t a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található forma szerint kell elkészíteni.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzetiségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangra.

Mindezekre és a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének 9. pontjára figyelemmel javasolt, hogy a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék, bevonva a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára ellátást, szolgáltatást nyújtó önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, állami és civil szervezetek képviselőit, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. §-a által a 2000 fő feletti települések esetében előírt szociálpolitikai kerekasztal képviselőit.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák¹

Asszimiláció: A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.

Marginalizáció: Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.

Szeparáció: A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésként megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).

Integráció: A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „rideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.

Inkluzív (befogadó) nevelés: Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatást-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értékékként építve alakít ki befogadó környezetet.

¹ Varga Aranka (2006) Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer. In Ismeretek a Romológia Alapképzési Szakhoz. PTE Pécs.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Gátér Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait², valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Gátér Bács-Kiskun Megye határán, Kiskunfélegyháza és Csongrád között található, 3090 ha területű. Közigazgatásilag 1924. május 1. óta önálló település. Lakóinak száma 994 fő, melynek döntő része belterületen él. Rendezett utcáinkban a lakoházak vízzel, villanyal, gázvezetékekkel ellátottak. Külterületen szórta helyezkednek el tanyák. Településünk jellegzetes alföldi arculattal rendelkezik, szikes puszták, homokosabb és barna talajú termőrészek váltogatják egymást. Látványosság a Fehértó, amely védett terület, sokféle vadmadárral. A sokszínű madárvilág a 4518-as útról jól látható, mindkét oldalon fészkelő madarakat láthat az erre kíváncsi nézelődő. A Fehértó szikes pusztája, melyre a vizet a Gátér csatorna szállítja. A községben kevés a munkahely, ezért a munkaképes korú lakosság nagy része ingázik. A vállalkozások döntően családi jellegűek, leginkább egyszemélyes vállalkozások. A településen a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, az O-MELINOR Bt. és a benzinkút, ahol 4-5 főt foglalkoztatnak. A településen a termőhelyi adottságoknak megfelelően mezőgazdasági tevékenységet folytatnak az emberek. Főleg gabonaféléket termesztenek, illetve napraforgót és repcét, mely döntően kiegészítő jellegű. Kevés olyan mezőgazdasági vállalkozás van, aki megélhetését ebből a tevékenységből biztosítja.

A településen élő munkanélküliek aránya a felnőtt lakossághoz képest 6 %, melyből az aktív korú ellátásra jogosultakat az önkormányzat igyekszik közmunka program keretében foglalkoztatni, legalább annyi időtartamban, hogy a jogosultságuk biztosítva legyen, azonban az anyagi lehetőségek híján ez nehezen megvalósítható.

Az önkormányzat működteti az óvodát egy 25 fős vegyes csoporttal, valamint a Faluházat, melyben „E-magyarország Pont” és könyvtár is található. Az általános iskolai oktatás 2007 óta tagintézményi keretek között, 1-6 évfolyammal működik, folyamatosan csökkenő gyermeklétszámmal. A település lakosságára is a folyamatos csökkenés jellemző. Ennek oka nagyrészt a munkahelyek hiánya, másrészt a lakosság öregedése. A halálozások száma közel duplája a születések számának évente.

A lakosság mindennapjait három vegyesbolt, presszó szolgálja. Művelődési lehetőséget az önkormányzat fenntartásában működő Faluház és könyvtár biztosítja az itt élőknek. A gyermekek és szociálisan rászorulóknak étkeztetését az önkormányzat üzemeltetésében működő, helyi konyhán tudjuk biztosítani. Mivel Gátér a 451. számú főútvonal mentén terül el, az átmenő autóbusz közlekedés mindkét szomszédos városba rendszeres, a reggeli és délutáni órákban gyakorinak mondható. Ez könnyíti a középiskolás diákok és a dolgozók munkába járását, ezzel együtt elhelyezkedési lehetőségét is. Jelenleg még üzemel a községünkön

² Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

áthaladó Kiskunfélegyháza – Szentes vasútvonal is. Ez személyi forgalomban nem jelentős, de mégis egy lehetőség a városok megközelítésére.

Községünk „erőssége” a jó közösségi szellem, az egymásra figyelés, a segítőkészség. Ennek megtartására, továbbfejlesztésére személyes odafigyeléssel és közösségi rendezvényekkel igyekszünk gondot fordítani.

Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	1027	
2008	989	96%
2009	974	98%
2010	953	98%
2011	966	101%

Gátér lakónépessége az elmúlt években nem változott jelentős mértékben.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	191	148	129,1%
2009	189	132	143,2%
2010	186	127	146,5%
2011	184	125	147,2%
2012	180	133	135,3%

A településen élő 65 év felettek száma az elmúlt öt évben mindig jelentősen meghaladta a 0-14 éves korú gyermekek számát. Az öregedési index településünkön magas, 2012-ben 135 % volt.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	23	28	-5
2009	14	23	-9
2010	13	10	3
2011	6	16	-10
2012	28	14	14

A település lakónépesség számának viszonylagos állandóságához hozzájárul az állandó jellegű odavándorlók fokozatosan emelkedő száma.

Értékeink, küldetésünk

Gátér község eltökélt abban, hogy a települési esélyegyenlőségi programjában is megfogalmazott értékek és normák vállalásán túl figyelembe vegye és pontosan alkalmazza az amszterdami védett csoportokkal kapcsolatos definíciókat, a velük összefüggő nemzetközileg használt kifejezéseket.

Célunk, hogy Gátér olyan településsé váljon, ahol senki sem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gátér település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Gátér Község Önkormányzat az alábbi küldetést tekinti sajátjának: A múlt történelmi és természeti értékeit megőrizni fontos feladatunk. Ezen túlmenően a változások előidézőiként az utókor számára maradandót alkotni és hátrahagyni szintén lényeges küldetés. Megfelelni a helyi lakosok igényeinek, ugyanakkor világunk változást sürgető kihívásainak is. A település életét felelősen irányítani, gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait minél teljesebb mértékben kihasználva fejlődését elősegíteni és a különböző forrásokat felkutatva cselekedni. A település gazdasági növekedését felgyorsítani, a lakosság életkörülményeit javítani, úgy, hogy közben megőrizzük a helyi hagyományokat, szokásokat és értékeket, valamint figyelembe vesszük az esélyegyenlőségi szempontokat, amelyek áthatják a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a település életének alakítása során. A település mindenkié, aki közösségünk életét megőrizni, építeni és jobbra tenni akarja.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az alábbiakban röviden meghatározzuk, bemutatjuk azon kapcsolódó stratégiákat, melyekhez Gátér település esélyegyenlőségi stratégiája illeszkedik:

Az EU 2020 stratégia³

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

³ A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

Nemzeti Reform Program⁴

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁵ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁶

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁷

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁸

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz

⁴ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁵ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁶ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁷ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezet.hu

⁸ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A program elkészítésénél figyelembe vettük továbbá azon alábbi helyi rendeleteket, amelyek a település szociálisan hátrányos helyzetű lakossága problémáinak enyhítésére szolgálnak:

- Az egyes szociális ellátások helyi szabályairól szóló 15/2009. (X.29.) rendelet
- A gyermekvédelmi ellátások helyi szabályairól szóló 5/2009. (II.17.) rendelet

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzatokról szóló törvény az önkormányzatok számára kötelező jelleggel írta/írja elő a gazdasági program elkészítését és elfogadását.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőséggel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program célja a lakosság életminőségének javításához szükséges önkormányzati háttér biztosítása, melyet az önkormányzat a saját és a külső eszközök felhasználásának optimalizálásával végez. Települési szinten ez egy olyan komplex program, amely a természeti környezet fejlesztésével összhangban tervezi el a különböző beavatkozási területek jövő orientált alakítását az önkormányzat aktív és cselekvő közreműködésével, a lakosság tevőleges támogatásával.

Támaszkodtunk a település településrendezési tervére, valamint településfejlesztési koncepciójára is.

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

- Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Gátér község a Petőfiszállási Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltsége. Három település tartozik a közös hivatalhoz: Petőfiszállás, Pálmonostora és Gátér. Összetartozásunk két éve alatt elég szoros együttműködés alakult ki a települések önkormányzatai, civil szervezetei, nyugdíjas klubjai és magánszemélyek között is.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját adó statisztikai adatok legnagyobb részét az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisból gyűjtöttük össze. Jelentős segítséget nyújtottak továbbá a releváns adatok összegyűjtéséhez az önkormányzat, valamint az önkormányzat társszervei és intézményei nyilvántartásai és statisztikái. Ezen kívül támaszkodtunk egyes ágazati beszámolók megállapításaira, a különböző területeken dolgozó szakemberek tapasztalataira. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs vagy nem lehet, elsősorban a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki. A fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan releváns adatokat gyűjtéssel, helyi ismeretség alapján sikerült beszerezniük, mivel az önkormányzatunk erre vonatkozóan adattal nem rendelkezik.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

Hivatalos statisztikai adatok szerint Gátér községben nincsenek roma származású lakosok, de a létminimum alatt élők csoportja – bár nem jelentős mértékben – megtalálható. Ennek okát a munkaerő-piaci esélyek szűkülésében, egyéni és családi válsághelyzetekben látjuk. Az egyenlőtlenség meglétét bizonyító esetekről nincs tudomásunk, ha mégis érzékelhető a mindennapokban, az a társadalomban meglévő előítéletek alapján értelmezhető, illetve csupán egy-egy személyre vetődik ki, akinek a külső megjelenése, viselkedése okot ad a megkülönböztetett bánásmódra.

Önkormányzatunk a jelenleg hatályos szociális törvények, családtámogatási rendszerek és foglalkoztatást segítő programok alkalmazásával igyekszik az e csoporthoz tartozó lakosokon segíteni.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	311	349	660	17	5,5%	24	6,9%	41	6,2%
2009	316	345	661	34	10,8%	41	11,9%	75	11,3%
2010	313	338	651	33	10,5%	32	9,5%	65	10,0%
2011	317	337	654	30	9,5%	28	8,3%	58	8,9%

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	38	56	59	50	57

20 éves és fiatalabb	fő	2	1	1	1	1
	%	5,3%	1,8%	1,7%	2,0%	1,8%
21-25 év	fő	6	9	9	6	1
	%	15,8%	16,1%	15,3%	12,0%	1,8%
26-30 év	fő	3	5	5	6	12
	%	7,9%	8,9%	8,5%	12,0%	21,1%
31-35 év	fő	5	7	6	3	7
	%	13,2%	12,5%	10,2%	6,0%	12,3%
36-40 év	fő	1	7	6	7	4
	%	2,6%	12,5%	10,2%	14,0%	7,0%
41-45 év	fő	3	11	7	10	8
	%	7,9%	19,6%	11,9%	20,0%	14,0%
46-50 év	fő	3	6	10	6	6
	%	7,9%	10,7%	16,9%	12,0%	10,5%
51-55 év	fő	4	5	10	6	11
	%	10,5%	8,9%	16,9%	12,0%	19,3%
56-60 év	fő	9	4	4	4	6
	%	23,7%	7,1%	6,8%	8,0%	10,5%
61 év felett	fő	2	1	1	1	1
	%	5,3%	1,8%	1,7%	2,0%	1,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Gátér községben – a mellékelt táblázat adatai szerint - a munkanélküliség az elmúlt években ingadozó tendenciát mutat. Ennek oka, hogy településünkön a legtöbb vállalkozás családi, egy-kétszemélyes vállalkozás, alkalmazottat csupán két vállalkozás foglalkoztat. A közeli városokban történő elhelyezkedést nehezíti a mindennapos bejárás, a több műszakos munkarend és a foglalkoztató számára előírt útiköltség térítés.

Jelenleg a legnagyobb foglalkoztató a községi önkormányzat. Lehetőségeink szerint igyekszünk bekapcsolódni az országos közfoglalkoztatási programba, ezzel segítve a munkavégzéshez kapcsolt, jövedelemmel járó foglalkoztatást. Az önkormányzat által biztosított munkák általában nem teszik szükségessé, hogy különbséget tegyünk a munkavállalók között, munkavégzésük során igyekszünk az egyenlő bánásmód elvét teljes mértékben figyelembe venni.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya⁹

Gátér községben a nyilvántartott álláskeresők aránya az aktív korú lakossághoz képest 6 – 11,6 % között mozog.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	17	24	41	10	4	14	58,8%	16,7%	34,1%

⁹ Annak ellenére, hogy azt a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet nem tartalmazza, e pont esetében javasolt a nyilvántartott álláskeresők számára, arányára vonatkozó információkat is rögzíteni a HEP-ben. Ld. a sablonhoz tartozó 3.2.1. sz. adattáblát.

2009	25	33	58	5	3	8	20,0%	9,1%	13,8%
2010	25	31	56	11	10	21	44,0%	32,3%	37,5%
2011	28	21	49	6	4	10	21,4%	19,0%	20,4%
2012	32	27	59	6	4	10	18,8%	14,8%	16,9%

Településünkön a tartós álláskereső aránya a nyilvántartott álláskereső között az elmúlt években folyamatosan csökkent. A tartós munkanélküliek között azonban minden évben a nők aránya magasabb

b) alacsony iskolai végzettségűek¹⁰ foglalkoztatottsága

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskereső száma összesen	A nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	34	0	0,0%	18	52,9%	16	47,1%
2009	36	1	2,8%	17	47,2%	18	50,0%
2010	56	1	1,8%	21	37,5%	34	60,7%
2011	49	0	0,0%	23	46,9%	26	53,1%
2012	59	0	0,0%	27	45,8%	32	54,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból is látható, hogy községünkben nagyon alacsony az aluliskolázottsági mutató. A munkanélküli lakosság legnagyobb részének van általános iskolai végzettsége, több mint felének szakmunkás vagy magasabb végzettsége is. A munkaerő piaci elhelyezkedésben természetesen nagyobb eséllyel indulnak a több szakmával rendelkezők, de Gátér vonatkozásában az iskolázatlanság nem tekinthető a foglalkoztatottság hiányának oka.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	9	0%	0	0%
2011	39	7%	0	0%
2012	27	5%	0	0%

Forrás: Önkormányzat adatai

¹⁰ Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést (ISCED 3), ld. Ft. hátrányos helyzetű munkavállalói meghatározása

Gátér községben a nyilvántartott álláskeresők aránya az aktív korú lakossághoz képest 6 – 11,6 % között mozog. A településen szinte csak családi vállalkozások vannak, a legnagyobb munkáltató a helyi önkormányzat. Az állandó alkalmazottak száma - a törvényi változások hatására - folyamatosan csökken (járások kialakulása, összevont hivatal, étkezők létszámának csökkenése stb.). Az önkormányzat minden évben csatlakozik az állami közfoglalkoztatási programhoz, ezzel is javítva a települési foglalkoztatást. Eddig szinte minden olyan munkanélkülit tudtunk alkalmazni közmunkára, aki erre jogosult volt, de csak a jogviszony megtartásához szükséges minimális ideig. Ez a foglalkoztatási forma viszont nem pótolja a hiányzó munkalehetőséget, sőt a munka világába való visszavezetésre is kevés eredményt mutat.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Gátér község Kiskunfélegyházától 10, Csongrádtól 15 km-re helyezkedik el a 451. sz. főútvonal mentén. Ezen az útvonalon halad át több autóbusz társaság menetrendszerű járata. Ezáltal a két szomszédos város megközelíthetősége jónak mondható. Különösen a kora reggeli és a délutáni órákban sűrű autóbusz járatok segítik a közlekedést. Ez a körülmény pozitívan befolyásolja a foglalkoztatáshoz való hozzáférést, javítja a városokban való elhelyezkedés lehetőségét.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyét igyekszünk javítani a Faluházban működő információs hellyel is, ahol internet hozzáférési lehetőséget biztosítunk az érdeklődőknek. A környéken induló foglalkoztatási lehetőségekről a Gátéri Falulapban, a községi hirdetőtáblákon és a községi honlapon is igyekszünk gyors és rendszeres tájékoztatást adni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Sajnálatos, hogy a magas munkanélküliség következtében az érintetteknek nincs kapacitása arra, hogy speciálisan a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő, illetve az idősek foglalkoztatását elősegítő programokat dolgozzanak ki, és valósítsanak meg, ilyen programokat sem a településen, sem a térségben nem találunk.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Környezetünkben az egyetlen, ezzel foglalkozó intézmény a Munkaügyi Központ.

g) mélyszegénységben élők és romák¹¹ települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Gátér községben nincsenek roma lakosok. A mélyszegénységben élők zömmel részesei a helyi legnagyobb foglalkoztató, az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programnak. A közfoglalkoztatottak többnyire azonos munkát végeznek: közterületek karbantartását. Foglalkoztatásukban egyáltalán nem jelenik meg a hátrányos megkülönböztetés.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

¹¹ Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzetiségi csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely nemzetiségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (ld. a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 11. § (1)-(3) bekezdését).

A foglalkoztatásukban egyáltalán nem jelenik meg a hátrányos megkülönböztetés, erre vonatkozóan nem érkezett jelzés az önkormányzathoz, így nem rendelkezünk adatokkal.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Gátér Község Önkormányzata valamennyi, itt felsorolt ellátási formával segíti a rászorult lakosokat. A rászorultság igazolásának módját vagy az adott jogszabály, vagy helyi rendelet szabályozza. Az elmúlt években jelentéktelen számban történt elutasítás bármelyik juttatás vonatkozásában.

A statisztikai mutatók szerint a regisztrált munkanélküliek szinte teljes számban kapnak valamilyen ellátást, vagy álláskeresői járadékban, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskereső száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	18	6	33,3%
2009	21	21	100,0%
2010	21	6	28,6%
2011	23	8	34,8%
2012	20	5	25,0%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	9	1	15	83	1	0
2009	10	1	19	90	0	0
2010	21	3	21	100	2	0
2011	11	1	17	74	1	0
2012	15	2	19	95	1	0

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.¹²

Településünkön minden lakás célra használt épület állapota megfelelő. A házak között vannak régi építésűek, alap nélküliek is, de rendszeresen karbantartottak. Elégtelen lakhatási körülményről nem tudunk. Hajléktalanról ugyancsak nincs tudomásunk. A belterületen lévő lakások mindegyikében van villany, többségében vezetékes víz is. A gázvezeték a település minden utcáján végig húzódik, bevezetése a lakásokba csak egyéni szándék kérdése.

A lakott tanyák közül néhányban nincs villany, az egészséges ivóvíz sem mindenütt megoldott. A tanyák egy részének megközelíthetősége – főként a csapadékosabb időszakban – nehézkes.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alapnyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

2012-ben összesen 68 család vette igénybe a lakásfenntartási támogatást, elutasítás nem történt.

a) bérlakás-állomány

Gátér Község Önkormányzata mindössze 4 darab bérlakással rendelkezik. Ezek bérbe adását helyi rendelet szabályozza. Mind a 4 lakás állandóan lakott. A bérlő két évig kedvezményes bérleti díj megfizetése mellett használhatja a lakást, majd a két év lejártával vagy megvásárolja az ingatlant, vagy elköltözik, vagy emelt díjat köteles fizetni.

A bérlakás odaítélésekor a képviselő-testület igyekszik figyelembe venni a bérlő anyagi és családi körülményeit, a bérleti díj is méltányos.

A bérlakások közül kettőben nincs vezetékes gáz, az állaguk megóvása csak rendszeres karbantartással, javítgatásokkal lehetséges.

Vezetékes vízzel, fürdőszobával valamennyi lakás ellátott, a lakhatási feltételek rendezettnek mondhatók.

b) szociális lakhatás

Településünk nem rendelkezik szociális lakhatást biztosító ingatlannal.

A bérlakás odaítélésekor a képviselő-testület igyekszik figyelembe venni a bérlő anyagi és családi körülményeit, a bérleti díj is méltányos.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

¹² Éves jelentés a lakhatási szegénységről, 2011. Habitat for Humanity Magyarország, 2012. június

Településünk nem rendelkezik egyéb lakáscélra használt nem lakás célú ingatlannal.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Községünkben elégtelen lakhatási helyzetekről, hajléktalan személyről nem tudunk. A lakások komfort fokozata, állapota változatos képet mutat, de lakhatásra alkalmasak.

e) lakhatást segítő támogatások

Önkormányzatunk a szűkös anyagi lehetőségei miatt csak a jogszabályok által kötelezően előírt lakhatási támogatást tudja biztosítani, ez a lakásfenntartási támogatás. Legtöbb igénylő a támogatás összegét vagy a villanyszámlájában, vagy a gázzámlájában jóváírt összegként kapja.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	35	0
2009	68	0
2010	63	0
2011	78	0
2012	68	0

A téli időszakban átmeneti segélyként tűzifát tudunk adni a rászorultaknak. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az idős, egyedül élő vagy sokgyermekes családokat, krízishelyzet esetén egyedi megoldással segítünk a lakhatási gondjaik megoldásában.

f) eladósodottság

A tapasztalatok szerint az elmúlt években folyamatosan növekszik a közüzemi szolgáltatók felé hátralékkal rendelkező lakosok száma.

Az utóbbi két évben ennek ellensúlyozására egyre többen veszik igénybe az előre fizetős, ún. „kártyás mérőórák” felszerelésének lehetőségét.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünk a 451. számú főútvonal mentén helyezkedik el, az átmenő autóbussz közlekedés Kiskunfélegyháza és Csongrád szomszédos városokba rendszeres, a reggeli és délutáni órákban gyakran mondható. Ez megkönnyíti a középiskolás diákok és a dolgozók munkába járását, ezzel együtt elhelyezkedési lehetőségét is.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Gátér községben nincsenek telepek, szegregátumok.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Gátér községben nincsenek telepek, szegregátumok.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Gátér községben nincsenek telepek, szegregátumok.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Gátér községben nincsenek telepek, szegregátumok.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	34
2009	38
2010	32
2011	28
2012	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma folyamatosan csökken.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	6,8
2009	7
2010	7
2011	15
2012	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díjban részesítettek száma 2010-ről 2011-re megduplázódott, majd újra csökkenő tendenciát mutat.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés :

Gátér község egészségügyi alapellátását Kiskunfélegyháza városhoz csatolt körzetként látjuk el. Heti 3 alkalommal itt helyben is van lehetőség felnőtt háziorvosi ellátásra, ugyanazon időben gyógyszerészeti ellátásra is. A gyermekorvos csak kéthetente 1 alkalommal rendel Gátéron. A fogorvosi ellátás teljes mértékben Kiskunfélegyházán történik. Védőnői szolgálat rendszeresen felügyeli a csecsemők, óvodás és iskoláskorú gyermekek egészségügyi állapotát. A helyi rendelő helyiség a település központjában, jól megközelíthető, akadálymentes helyen található.

Szakrendelésre Kiskunfélegyháza városba kell utazniuk a gátéri betegeknél.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés:

A gyermekkor kötelező szűréseit rendszeresen végzik a szakemberek, az iskolában illetve az óvodában felkeresve az érintett korosztályt. A felnőtt szűrésekre kapott felhívásokat minden esetben eljuttatjuk az érintett lakossághoz, de ezek elérését már egyénileg kell megoldani. Alkalmanként helyet biztosítunk kihelyezett szűrővizsgálatoknak a Faluházban.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Kiskunfélegyházán a kórházban, illetve a kijelölt megyei kórházban elérhetőek ezek a szolgáltatások.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése:

Az önkormányzati konyha látja el a közétkeztetési feladatokat. Az óvodás, általános iskolás gyermekek és szociális étkezők számára biztosítunk meleg ebédet, illetve tízórait és uzsonnát a gyermekeknek. A heti étlapot rendszeresen megmutatjuk a háziorvosnak. Az étkeztetéshez szükséges zöldséget igyekszünk az önkormányzati földeken, helyben megtermelni, illetve helybéli magántermelőtől megvásárolni. Figyelünk rá, hogy hetente többször is kapjanak a gyermekek friss zöldséget, idénygyümölcsöt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés.

Gátér községben semmilyen sportszervezet nem működik. A gyermekek mindennapos testmozgásáról az oktatási intézmények gondoskodnak. A fiatal felnőttek közül néhányan a szomszédos települések sportegyesületeihez szegődtek. A felnőtt lakosság számára a Faluház keretein belül, alkalmanként

szervezünk sportprogramokat: asszonytornát, biciklizést stb. A programokhoz való hozzáférés minden lakos számára biztosított. A szervezés során igyekszünk figyelni arra, hogy a fiataloktól a nyugdíjasokig mindenki számára vállalható legyen a feladat.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

Szociális alapszolgáltatások:

házi segítségnyújtás, □

gyermekjóléti szolgálat.

A szociális ellátások és a szolgáltatások szinte teljes mértékben lefedik a helyi szociális szükségleteket.

Nagyon szeretnénk egy falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgálatot elindítani, de ennek az anyagi fedezetét csak pályázati úton tudjuk előteremteni. Az elmúlt 3 évben új szolgálat indítására pályázati lehetőséget nem találtunk.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Településünkön nem jellemző, mindenkinek egyenlő hozzáférést biztosítunk a szolgáltatások nyújtásakor, elérésekor.

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó jelzés, panasz nem érkezett az önkormányzathoz.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Ráutaltságuk alapján kiemelt figyelmet kapnak a mélyszegénységben élők és a romák, életvitelüket, hátrányaik leküzdését az egészségügyi-, valamint a szociális ellátórendszer is fokozottan segíti.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai:

Gátér község közösségi életének központi helye a Faluház. Itt zajlanak a községi rendezvények, itt működnek a helyi civil szervezetek. A 2010 decembere óta kéthavi rendszerességgel megjelelő Falulap is lehetőséget ad minden lakosnak a közérdekű információk, vélemények nyilvánossá tételéhez.

A civil szervezetek közül jelentős szerepe van a közösségi élet szervezésében a Kismakkos Néptánc Egyesületnek. A néptánc oktatásán és a hagyományok ápolásán túl az Egyesület évek óta komoly figyelmet fordít az ifjúság közösségi nevelésére. Az egész naptári évet átfogó, már hagyományosnak mondható rendezvényekkel, alkalmi foglalkozásokkal gazdagítják a fiatalok szabadidős lehetőségeit. Az egyesületnek bárki tagja lehet, a rendezvényeik nyitottak, megkülönböztetést soha nem tapasztaltunk.

2010 decemberétől jelentetjük meg a Gátéri Falulap című kiadványunkat, minden páros hónap elsején. Ez a lap is egy színtere a falu közösségi életének, komoly segítséget jelent az információáramlásban.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Településünkön élénk közösségi élet zajlik. Nem jellemzőek az etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Gátér község egyik erőssége a szolidaritás. A civil szervezetek, magánszemélyek egyaránt összefognak a jó cél érdekében. Akár kétkézi munkával, akár gépekkel vagy pénzadománnyal is segítik az éppen rászorulókat. Sok esetben az önkormányzat is ilyen önzetlen társadalmi munka felhasználásával valósítja meg kisebb fejlesztési elképzeléseit, faluszépítő ötleteit. Több esetben is adakozott a falu lakossága nehéz helyzetben lévő embereknek, élelmiszercsomagot juttattunk el Kolontárra, pénzadományokat gyűjtöttünk a szívátültetésre váró gátéri gyermek érdekében.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Gátéron nincs roma nemzetiségi önkormányzat, nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tartós munkanélküliség	Képzések tervezése, távmunka szorgalmazása, családi gazdaságok kiépítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Gátér községben a gyermekek száma az elmúlt évek során fokozatosan csökken. Az élve születések száma a halálozások számához képest szinte a fele. A település fokozatosan öregszik, a népesség fogyó tendenciát mutat.

A település vezetése évek óta kiemelt figyelmet fordít a gyermekek megfelelő ellátására. Kiemelt feladatnak tekintette az óvoda és az általános iskola fejlesztését, az épületek fejlesztésén túl a technikai felszereltség állandó javítása is fontos szempont volt. Úgy gondoljuk, Gátéron jó gyermeknek lenni. Legalábbis az oktatási-nevelési intézmények külső és belső megjelenése, harmóniája, szellemisége ezt sugározza. A szociális ellátó rendszer, a gyermekjóléti szolgálat, családsegítés, gyámügy is maximálisan törekszik a gyermekek élethelyzetét a legelőnyösebben befolyásolni.

Bölcsőde ugyan nincs a településen, de erre nagyon kevés igény mutatkozott eddig.

Az óvodai nevelést jelenleg 26 beiratkozott gyermekkel, két szakképzett óvónővel és két szakképzett dajkával egy összevont csoportban látjuk el. Gátér körzetéhez tartozó óvodáskorú gyermeket helyhiány miatt nem kellett elutasítanunk, sőt alkalmanként, igény esetén a szomszédos településekről is tudtunk óvodást fogadni. Az óvoda reggel 6 órától délután 5 óráig biztosítja a gyermekek felügyeletét, óvodai nevelését. A hosszított nyitva tartással igyekszünk segíteni azon szülőknek, akiknek a munkahelyük miatt már a kora reggeli órákban „le kell adni” a gyermeküket.

Az általános iskolát a 2007. évtől a Kiskunfélegyházi Összevont Általános Iskola tagintézményeként működtetjük, 1-6. évfolyammal. Azóta az iskolások létszáma folyamatosan csökken. Egyre több szülő viszi be a gyermekét a városi iskolákba már első osztályos kortól. Ez egy várható folyamat volt, de a község anyagi helyzete és a jogszabályok kötelezővé tették a helybéli 8 évfolyamos iskola megszüntetését, az önkormányzatnak minden erőfeszítése ellenére sem volt más választása. A 2013-14. tanévtől a gátéri iskolában már csak egy összevont alsó tagozatos osztály marad, összesen 12 tanulóval, két tanító nénivel.

A gyermekek szociális ellátása: Gátér Község Önkormányzata különböző szociális lehetőségeket biztosít az itt élő gyermekeknek és családoknak. Ilyenek: gyermekjóléti szolgálat, családsegítés, ingyenes étkeztetés, rendszeres gyermekvédelmi támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás. Mindezt a törvények és jogszabályok által előírt módon és feltételekkel. Az oktatási intézményekkel szoros kapcsolatban állnak a szakemberek a hátrányos helyzetű, néhány esetben veszélyeztetett gyermekek állandó felügyelete vonatkozásában. A rászorulókat igyekeznek mielőbb fejlesztő pedagógushoz, pszichológushoz, illetve a megfelelő szakemberhez eljuttatni. Kiemelkedő gyermekbántalmazásról, mélyszegénységben élő gyermekről nincs tudomásunk. A védelembe vett vagy veszélyeztetett gyermekek száma 2012-re a nullához közelít, vagy el is érte azt.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1						
Összesen	0	0	0	0	0	0
Tagóvoda						
Csoport 1	2	2	2	0	0	0
Összesen	2	2	2	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	5	0	2	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	1	0	1	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai nevelést jelenleg 26 beiratkozott gyermekkel, két szakképzett óvónővel és két szakképzett dajkával egy összevont csoportban látjuk el. Gátér körzetéhez tartozó óvodáskorú gyermeket helyhiány miatt nem kellett elutasítanunk, sőt alkalmanként, igény esetén a szomszédos településekről is tudtunk óvodást fogadni.

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	80
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	0
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	46
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	27
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	5

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

2007. évtől a Kiskunfélegyházi Összevont Általános Iskola tagintézményeként működtetjük az általános iskolát, 1-6. évfolyammal. Azóta az iskolások létszáma folyamatosan csökken. Egyre több szülő viszi be a gyermekét a városi iskolákba már első osztályos kortól. Ez egy várható folyamat volt, de a község anyagi helyzete és a jogszabályok kötelezővé tették a helybéli 8 évfolyamos iskola megszüntetését, az önkormányzatnak minden erőfeszítése ellenére sem volt más választása.

A 2013-14. tanévtől a gátéri iskolában már csak egy összevont alsó tagozatos osztály marad, összesen 12 tanulóval, két tanító nével.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	12	100
2011/2012	6	100
2012/2013	12	100

Forrás: TelR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 2012-2013. tanévben 12 gyermek fejezte be eredményesen a 8. évfolyamot.

A 2013-14. tanévtől a gátéri iskolában már csak egy összevont alsó tagozatos osztály marad, összesen 12 tanulóval, két tanító nével.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	72	2	0	0	14
2009	75	2	0	0	23
2010	67	2	0	0	28
2011	59	2	0	0	25
2012	61	2	0	0	17

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek összes számához képest elég sokan részesülnek rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben. Ennek oka a szülők alacsony keresetében, a regisztrált vagy nem is regisztrált munkanélküliségben, illetve a gyermekek számában keresendő. Bár a legtöbb nagycsaládos is csak háromgyermekes, ettől több gyermek csupán 1-2 családban található. Ismereteink szerint az anyagi hiánya viszont nem jelent a gyermekek számára érzelmi bizonytalanságot, nem tapasztaltunk negatív megkülönböztetést a család anyagi helyzete miatt. Az önkormányzat és a községben működő civil szervezetek különböző adományokkal, ingyenes szabadidős programokkal igyekeznek a gyermekek helyzetén, életvitelén javítani. A jogszabálynak megfelelő módon biztosítjuk az ingyenes illetve kedvezményes étkezést, és bekapcsolódunk a nyári gyermekétkeztetés programba is.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	9	18	13	39	0	11
2009	12	19	7	31	0	12

2010	13	18	4	31	0	19
2011	8	16	3	28	0	20
2012	6	15	2	22	0	0

A településen élő gyermekek összes számához képest elég sokan részesülnek rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben. Igény van rá és biztosított is a lehetőség, mind az óvodás, mind pedig az iskoláskorú gyermekek számára

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az ingyenes étkezésben és az 50%-os mértékű kedvezményes étkezésben részesülők száma is folyamatosan csökken. Míg 2008-ban 40 gyermek részesült kedvezményben, addig 2012-ben már csupán 57%-uk, mintegy 23 fő.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Gátéron nem él külföldi állampolgárságú gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nincs szegregátum, nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	28
2009	1	25
2010	1	18
2011	1	25
2012	1	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön kéthetente 1 alkalommal gyermekorvos és 1 fő védőnő (Kiskunfélegyháza önkormányzatával közösen foglalkoztatott) látja el a gyermekek egészségügyi ellátásával kapcsolatos feladatokat.

Betöltetlen házi gyermekorvosi, illetve védőnői státusz nincs. Házi orvos is ellátja a gyermekek felügyeletét, óvodában ellenőrzi időszakonként a gyermekeket, elvégzi a kötelező szűréseket.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma
2008	0	820	203	0
2009	0	821	186	0
2010	0	816	178	0
2011	0	818	180	0
2012	0	813	170	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Községünkben a gyermekorvosi ellátást Kiskunfélegyháza gyermekorvosi körzetének részeként biztosítja az önkormányzat. Helyben csak hetente egy alkalommal van orvosi szolgáltatás, a beteg gyermekkel Kiskunfélegyházára kell utazni a szülőknek. Az óvodai és általános iskolai szűréseket, kötelező védőoltásokat viszont – a körzeti védőnő segítségével – helyben végzi el a gyermekorvos.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves gyermekek speciális ellátási igényeit a település csak részben tudja biztosítani. Egyre több az óvodákban is azon gyermekek száma, akik szenzomotoros, mozgáskoordinációs problémákkal rendelkeznek. Ezeket a gyermekeket gyógytornára irányítják, mivel speciális terápiát végző szakember kevés van. Az óvónők rendszeresen tapasztalják a fejlődési elmaradást, legyen ez a beszéd, a mozgás vagy a kognitív képességprofil területén. Ebben az esetben kb. 5 éves kor körül irányítják a gyermeket a nevelési tanácsadóba Kiskunfélegyházára vagy Kecskemétre, ahol túlterheltség miatt terápiát nem vállalnak, de a szűrővizsgálatokat követően elrendelik a fejlesztést. Az óvodában megbízási szerződéssel foglalkoztatunk gyógypedagógust és logopédust, mivel jelentős a beszédhibás gyermek, akik a logopédus segítségével túljutnak a kezdeti nehézségeken.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgálat működését elsősorban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg. E jogszabályban foglaltak szerint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez, a jólétét biztosító családban történő nevelkedéséhez. A gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy ehhez segítséget kapjanak. Ezt követően személyes segítség a gyermekek védelmének rendszerén keresztül, a

gyermekjóléti szolgáltatások keretén belül biztosítható számára. A fenti törvény továbbá kimondja, hogy a gyermekjóléti szolgálat feladata: a családban nevelkedő gyermekek veszélyeztettségének megelőzése, megszüntetése, védelembe vétellel kapcsolatos feladatok, javaslattevő gyermekvédelmi gondoskodás alkalmazására, családjából kiemelt gyermek saját családjába történő visszaillesztése, helyettes szülői hálózat működtetése. Gyermekvédelmi feladatokat önkormányzatunk 2013. január 1-től önállóan látja el szociális szakember alkalmazásával.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatokat önkormányzatunk 2013. január 1-től önállóan látja el szociális szakember alkalmazásával.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás a településen nincs.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Minden gyermek joga a szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége. Kis település lévén nem igazán jelentős a sport és szabadidős tevékenység gyakorlása. Óvodán belül az óvodás korú gyermekek egészségre nevelése valósul meg, szabadidős programokat szervezünk a gyerekek részére. Nyaranta a településen egy hetes művészeti tábor valósul meg, a Kismakkos Néptánc Egyesület szervezésében.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Gátér községben a nyári gyermekétkeztetésnek hagyománya van. Az igénylők száma 15-20 fő között mozog. Az igénylések elbírálásánál figyelembe vesszük a rászorultság mértékét, valamint próbáljuk feltérképezni azokat a családokat, ahol a gyerekek étkeztetése gondot jelent a szülők számára, főleg a hónap végén. A törvény által meghatározott ingyenes tankönyvtámogatásban a 2012/2013. tanévben a tanulók közel háromnegyede részesült.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az egyenlő bánásmód értelmében mindenki hozzáférhet ezekhez a szolgáltatásokhoz, lehetőségekhez.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az önkormányzatunknak sajnos nincs lehetősége egyéb, többletjuttatásokat biztosítani.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Községünk nevelési – oktatási intézményeiben fokozott figyelmet fordítanak a pedagógusok azokra a gyermekekre, akik valamilyen részképesség zavarral, fogyatékkal, fejlődési rendellenességgel küzdenek. Már óvodás kortól logopédus segíti a beszédfejlődést, külön fejlesztő foglalkozáson vesznek részt a szakértői bizottság által erre javasolt gyermekek. A kis létszámú csoportok és osztályok ideális lehetőséget biztosítanak az integrált oktatásra. Az intézményeink szellemisége befogadó, a fogyatékos, vagy sajátos nevelési igényű, nehezen kezelhető gyermekeket igyekeznek a többségi közösségbe beilleszteni, annak teljes jogú tagjaként kezelni. A kiemelkedő tehetségű gyermekekre is külön figyelmet fordítanak a

pedagógusok. A kis létszámú osztályok erre kiváló lehetőséget biztosítanak. Az esélyegyenlőség elve Gátér községben ezen vonatkozásban nem csorbul.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Községünkben a HH-s és HHH-s gyermekek aránya meghaladja a 30 %-ot. Valamennyiüket a többségi iskolában, szakemberek felügyelete alatt oktatják, nevelik a pedagógusok. Már az óvoda középső csoportjától elküldik az óvónők a szakértői bizottsághoz azokat a gyermekeket, akiknél valamilyen tanulási vagy viselkedéssel zavart észlelnek. A szakértői bizottság véleményének szem előtt tartásával igyekeznek az érintett gyermekek fejlődését segíteni. A kis létszám, a falusias, meleg, befogadó légkör jó alapot biztosít az egyéni bánásmód, egyéni fejlesztés megvalósításához. Szükség esetén gyógypedagógusok, logopédus, gyermekpszichológus is segíti a helyi pedagógusok ezirányú munkáját.

Jogellenes elkülönítést, intézményen belüli szegregációt nem tapasztaltunk, településünkre ezek a jelenségek egyáltalán nem érvényesek.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	1	0
Szaktanítást végző tanítók száma	3	0
Szaktanítást végző tanárok száma	3	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Gyermekvédelmi felelős	1	0
Iskolaorvos	1	0
Iskolapszichológus	0	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Településünkön sem gyógypedagógus, sem iskolapszichológus nem dolgozik.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A gátéri nevelési –oktatási intézményekben ilyen nem tapasztaltunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Településünkön egy iskola működik, esetünkben nem releváns.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

2011-től a Kismakkos Néptánc Egyesület nyaranta ösztöndíjazott ifjúsági tábort szervez kimondottan hátrányos helyzetű fiatalok számára. A tábor népszerűsége folyamatosan emelkedik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Viszonylag sok a gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma	Segíteni a szülőket abban, hogy kereseti lehetőséget találjanak

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Gátér község vonatkozásában a nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége nem mutat lényeges eltérést a férfiakéhoz képest.

A regisztrált munkanélküliek közül a nők aránya kevesebb, mint a férfiaké, ebből adódóan a foglalkoztatást segítő programokban is kevesebb számban vesznek részt a nők.

A regisztrált munkanélküliek között egy-két kivétellel minden nőnek legalább 8. osztályos végzettsége van, de sokan rendelkeznek valamilyen szakmával, sőt érettségivel is. Természetesen minél több illetve magasabb képzettséggel bírnak, annál nagyobb eséllyel találnak helyet a munkaerő piacon, de ez a férfiakra is igaz. Településünkön az iskolai végzettség miatt a nők gazdasági lehetőségeit nem látjuk rosszabbnak, mint a férfiakét.

Községünkben a legnagyobb munkáltató a helyi önkormányzat. A nők és férfiak egyenlő eséllyel kapnak munkát akár időtartamban, akár a béreket illetően. Más munkahelyeken dolgozó gátéri nők javadalmazásáról nincs ismeretünk, de ezzel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetésről nem jutott el hozzánk információ.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	329	248	n.a.	n.a.	24	17
2009	255	275	n.a.	n.a.	41	34
2010	311	251	n.a.	n.a.	32	33
2011	309	260	n.a.	n.a.	28	30

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Településünkön 2010-től az álláskeresők között magasabb a nők száma, több nő munkanélküli, mint férfi. De ez a különbség nem olyan magas, hogy nemek közötti megkülönböztetésről beszélhetnénk.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	részvevők száma	részvevő nők száma
2008	1	0	15	9
2009	1	0	19	10
2010	1	0	21	13
2011	1	0	17	11
2012	1	0	19	12

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Gátér község környezetében az egyetlen intézmény a Munkaügyi Központ kirendeltsége, amely segítő programok, képzések szervezését végzi. Sajnos, ezek csak nagyon kevés számban fordulnak elő, akkor sem kimondottan a nőket célozzák meg. Településünkről így évek óta nagyon kevés személy sem vesz részt képzési programokban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános férfi és nő összesített adat	szakiskola/szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	17	2	25	30	n.a.	12	1	0
2009	34	2	22	31	n.a.	14	1	0
2010	33	1	26	28	n.a.	10	1	1
2011	30	0	25	22	n.a.	7	1	1

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A női munkavállalók körében szintén magas az alapfokú végzettséggel rendelkezők száma. Ugyancsak jelentős azon női álláskeresők száma, akik rendelkeznek ugyan szakiskolai végzettséggel, azonban azok jellege olyan, amely miatt a végzettségen nem tudják megfelelően hasznosítani a munkaerőpiacon (vagy, mert a képzettségre nincs kereslet a környéken, vagy éppen túlkínálat van belőle.)

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nehezen vizsgálható jelenség, az önkormányzatnak sem áll rendelkezésére információ erről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Gátér községben a nők családi feladatainak és munkaerő piaci lehetőségeiknek az összehangolását - a lehetőségeinkhez mérten - igyekszünk megoldani. Ezért az óvoda és az általános iskola reggel 6 órától este 5 óráig fogadja a gyermekeket, gondoskodik a felügyeletükről, így a dolgozó anyukák munkába járása könnyebben megoldható. Bölcsőde nincs a községben, de erre mostanáig nem is mutatkozott igény. A családi napközi intézménye is szükségtelen, hiszen az oktatási intézmények kiválóan megoldják ezt a feladatot. Férőhely hiányában egyetlen gyermeket sem kellett elutasítanunk.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	29	1	25	1	29	0
2009	26	1	25	1	26	0
2010	27	1	25	1	27	0
2011	28	1	25	1	28	0
2012	26	1	25	1	26	0
2013	27	1	25	1	27	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	28	28
2009	1	25	25
2010	1	18	18
2011	1	25	25
2012	1	27	27

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Településünkön folyamatosan csökken a várandós anyák és a gyermekek száma, ami egyrészt annak köszönhető, hogy jelentős azon családok száma, amelyek meggondolják, hogy második, harmadik gyermeket merjenek-e vállalni, másrészt a fiatalok a munkalehetőség hiánya miatt még a családalapítás előtt, vagy kisgyermekes családként a munkalehetőség reményében elköltöznek. A védőnő maximálisan

ellátja feladatát, és már a fiatal párokkal elbeszélget, a családalapításról, gyermekek vállalásáról. Foglalkozik a várandós anyukákkal, segíti őket felkészíteni az anyaságra.

A gyermeknevelést, gondozást segíti a Faluház kereteiben szervezett Baba-mama klub, ahol havi rendszerességgel találkoznak az anyukák, szervezett foglalkozás keretében gyarapíthatják gyermekneveléssel kapcsolatos ismereteiket, megoszthatják egymással gondjaikat, tapasztalataikat. Sajnos, az Önkormányzat anyagi lehetőségek híján nem tud szakembert hívni a klub foglalkozásaira.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Községünkben csak nagyon ritkán fordul elő olyan családon belüli erőszak, amely az önkormányzatnak is tudomására jut. Ezek hátterében a férj italozása, illetve pszichés zavara áll. Minden esetben családgondozó segítségével igyekszünk a családon segíteni, a problémájukat kezelni. Ha kell, felvesszük a kapcsolatot az illetékes egészségügyi szolgálattal, szakorvossal. Sajnos, a külső beavatkozás csak rövid időre javítja a helyzetet, a feleség aktív közreműködése vagy a rendszer hiányosságai miatt a problémát végleg felszámolni nem tudjuk.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Községünkben eddig nem jutott a tudomásunkra olyan eset, hogy szükségessé vált volna a családok ideiglenes elhelyezése. Nincs is nálunk átmeneti otthon, de a környező városokban biztosított ennek a lehetősége.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Úgy gondolom, Gátér községben a nők fontos szerepet kapnak a közélet alakításában. A helyi képviselőtestület tagjai között 4 férfi és 3 nő található, a község polgármestere is nő. Ugyancsak női vezetője van a községi óvodának, általános iskolának is, a Faluházat is női dolgozó vezeti.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az a régi beidegződés, miszerint a nőnek a konyhában a helye, napjainkban egyre kevésbé megvalósítható, ma már a nők is rá vannak kényszerítve arra, hogy dogozzanak. A család és a karrier összeegyeztetése nem könnyű. A nők nehezebb helyzetben vannak, mint a férfiak, mert a munka mellett ott van a család és a háztartás is. Ahhoz, hogy mindkét helyen megállják a helyüket jó szervezőképességre, hatalmas kitartásra és elszántságra van szükségük.

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint az 50 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés a szakmai jellegű tájékoztatás a gyermeknevelés témában	Szakemberek által tartott előadások a gyermekneveléssel kapcsolatban
Szegénység kockázata magasabb a többgyermekes vagy egyedülálló anyák esetében	Szociális háló újragondolása,
Nők esetében nagyobb a munkanélküliség	Képzések szervezése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő			0	#####	#####
0-2 évesek					
0-14 éves	8	7	15	53%	47%
15-17 éves	21	19	40	53%	48%
18-59 éves	260	309	569	46%	54%
60-64 éves	28	27	55	51%	49%
65 év feletti	118	66	184	64%	36%

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2008	191	148	129,1%
2009	189	132	143,2%
2010	186	127	146,5%
2011	184	125	147,2%
2012	180	133	135,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Amint a demográfiai adatokból is látható, településünkön a nyugdíjasok száma jelentős a gyermekkorú lakossághoz képest, Gátér öregszik. Önkormányzatunk számára kiemelten fontos feladat az idősekre való odafigyelés. Tudomásunk szerint községünkben minden nyugdíjas korú lakos részesül valamilyen ellátásban, vagy saját vagy a hozzátartozó jogán. Ezen kívül a szociális törvények adta lehetőségekkel élhetnek a gátéri idősek is: lakásfenntartási támogatás, ápolási segély, stb.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	134	191	325
2009	135	193	328
2010	130	189	319
2011	129	187	316
2012	127	187	314

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Falusi település lévén a lakásokhoz tartozó kertek művelése lehetőséget biztosít a nyugdíjasoknak a tevékeny időskor megéléséhez.

A Faluházban biztosítanánk a lehetőséget a nyugdíjasok számítástechnikai ismereteinek fejlesztésére, de szinte egyáltalán nem élnek vele. Ezzel pedig megnyílna előttük a világ, az internet használatával könnyebb lenne elfoglaltságot találni, kapcsolatot tartani távol élő családtagjaikkal, ismerőseikkel.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Ft. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A nyugdíjas korúak foglalkoztatása Gátéron nem jellemző, hiszen az aktív korúak munkaerőpiaci jelenléte sem megoldott. A még aktív korú munkanélküliek aránya nem jelentős. Az ők elhelyezkedése rendkívül nehézkes, de az önkormányzat számukra is biztosítja a közfoglalkoztatásban való részvételt, aktív korúak járadékát.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Tapasztalataink szerint az egészséges nyugdíjasok szívesen végeznének valamilyen jövedelemkiegészítő tevékenységét (egyrészt, hogy jövedelmi viszonyaikon javítsanak, másrészt, hogy az elszigeteltségük csökkenjen), azonban erre gyakorlatilag semmilyen esélyük sincs, a térség igen kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete miatt. Többen kiveszik részüket az unokák neveléséből, támogatást nyújtva ezzel a fiataloknak. Megfigyelhető, hogy hasznosan szeretnék elfoglalni magukat, részt vesznek a fejlődésben. Nyugdíjas klubba járnak, énekléssel, vagy a férfiak kártya partikkal, olvasással, tv nézéssel ütik el az időt. Falusi település lévén a kiskertek művelése is aktív elfoglaltságot jelent tavasztól őszig a tevékenykedni vágyó időseknek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Erre vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre hivatalos adat vagy információ.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Községünkben a háziorvosi ellátást Kiskunfélegyháza csatolt körzeteként láttatjuk el. Ez azt jelenti, hogy hetente 3 alkalommal van lehetőség helyben a háziorvoshoz fordulni, a hét minden napján azonban a kiskunfélegyházi rendelőben fogadja a betegeket a háziorvos. A helyi orvosi rendelő a falu központjában, akadálymentes, jól megközelíthető helyen van. A háziorvos helyi rendelési idejében gyógyszerári szolgáltatás is a betegek rendelkezésére áll.

Az idősek közösségi életének szervezésében aktív szerepet játszik a helyi nyugdíjas klub. Havi rendszerességgel tartják összejöveteleiket, közülük néhányan énekkart is alakítottak, akik rendszeres résztvevői, fellépői a helybéli rendezvényeknek. Aktív kapcsolatot ápol a nyugdíjas klub a környező

települések nyugdíjasaival is, gyakran hívják őket vendégszereplésre. A községi önkormányzat is igyekszik bevonni a nyugdíjasokat a helyi közéletbe. Számítunk a segítségükre a községi rendezvényeken segítőként és résztvevőként is.

Ugyancsak lehetőség van a házi segítségnyújtás igénybe vételére is, de a mai napig erre nem került sor. A gondozást igénylő idősök ellátását a család megoldotta.

Községünk idős lakói rendszeresen látogatják a helyi könyvtárat, ahol a szakmai újságok, szépirodalmi olvasni valók mellett találkozhatnak, beszélgethetnek is egymással. Ez is egy lehetőség az aktív időskor megélésére.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Általánosságban leszögezhető, hogy az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a település minden lakója részére, így az időskorúak részére is biztosított.

A legfőképpen időseket érintő tevékenységek az alábbiakra terjednek ki:

□□□Házi segítségnyújtás: A házi segítségnyújtás keretében a napi 4 órát meg nem haladó gondozási szükséglettel rendelkező igénybe vevő részére saját lakókörnyezetében biztosítják az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Így a házi gondozó feladata az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködés. A házi segítségnyújtást Gátér községben eddig senki nem vette igénybe, de az önkormányzat biztosítja annak lehetőségét.

A helyi szociális szükségletek, egyéb szolgáltatási igények, információk közvetítése az önkormányzat és az idős lakosság között kapcsolattartót foglalkoztatunk, évente 2 hónapiig.

Igény szerint biztosítjuk az időseknek a szociális étkeztést, ha kell, az önkormányzat gondoskodik az ebéd kiszállításáról is.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	0	1	0	48	11	57	0
2009	0	1	0	55	12	57	0
2010	0	1	0	112	12	57	0
2011	0	1	0	129	14	57	0
2012	0	1	0	146	15	57	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősök közösségi életének szervezésében aktív szerepet játszik a helyi nyugdíjas klub. Havi rendszerességgel tartják összejöveteleiket, közülük néhányan énekkart is alakítottak, akik rendszeres résztvevői, fellépői a helybéli rendezvényeknek. Aktív kapcsolatot ápol a nyugdíjas klub a környező települések nyugdíjasaival is, gyakran hívják őket vendégszereplésre. A községi önkormányzat is igyekszik bevonni a nyugdíjasokat a helyi közéletbe. Számítunk a segítségükre a községi rendezvényeken segítőként és résztvevőként is.

Községünk idős lakói rendszeresen látogatják a helyi könyvtárat, ahol a szakmai újságok, szépirodalmi olvasni valók mellett találkozhatnak, beszélgethetnek is egymással. Ez is egy lehetőség az aktív időskor megélésére.

c) idősök informatikai jártassága

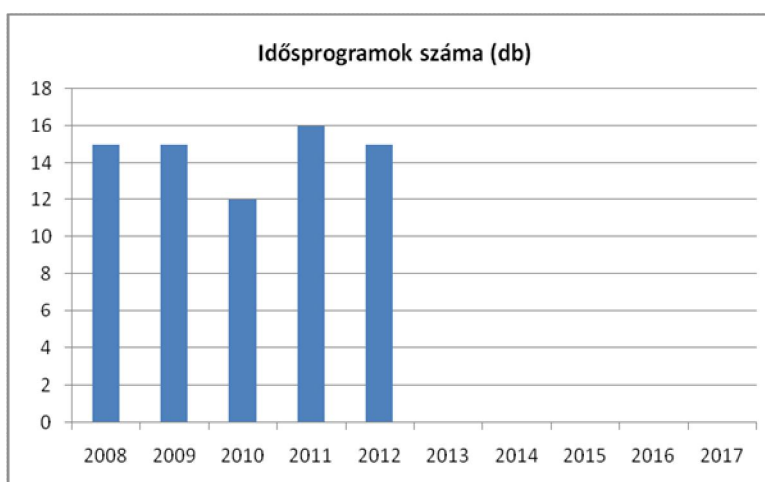
6.3.4. számú táblázat - Idősök informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008	120	8	6,7%	8	6,7%
2009	120	8	6,7%	8	6,7%
2010	120	8	6,7%	8	6,7%
2011	120	14	11,7%	14	11,7%
2012	120	14	11,7%	14	11,7%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Sajnos, az idősök informatikai jártassága elenyésző községünkben. Biztosítanánk a tanulás, gyakorlás lehetőségét a Faluház keretein belül, de igény nem mutatkozik rá.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A nyugdíjas klubnak – az idősök lélekszámához képest – elég kevés tagja van. Nagyon sok idős embert nem tudunk rávenni, hogy kimozduljon otthonából, közösségi életet éljen. Ezért önkormányzatunk évente egy-két alkalommal felkeresi a település valamennyi nyugdíjasát, felmérjük helyzetüket, segítünk az aktuális gondjaik megoldásában. Karácsonykor apró ajándécsomaggal kedveskedünk az idősöknek. Igazából ez csak gesztus értékű, de jó alkalom arra, hogy a településvezetők meglátogassák az idősöket, elbeszélgessenek velük, feltárják problémáikat.

A Faluház szervezésében létrejövő programok között is igyekszünk minél több idős embert megszólítani, a részvételük változó.

Nagy örömünkre már második éve működik a nyugdíjas klub keretein belül egy vegyes énekkar, amelyben idősök és kisgyermekek közösen énekelnek, ezzel is erősítve a generációk közötti együttműködést. Tapasztalatunk szerint ez mindkét korosztálynak hasznos, sőt a középső, szülői generációt is aktívan befolyásoló kezdeményezés.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés idős kapcsolódik be a közösségi életbe	Változatosabb rendezvények szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Községünk lakosságának kb 2,5 – 2,7 %-a megváltozott munkaképességű. Közülük mennyi az egészségkárosodott, fogyatékkal élő, arra nincs számadatunk. Sajnos, ezek a személyek nagyon kis százalékban tudnak elhelyezkedni a munkaerő piacon, itt a településen belül egyáltalán nem. Ezt mindenképpen hátrányos megkülönböztetésnek értékeljük, de a helyi önkormányzat ezt a problémát nem tudja orvosolni.

A helyi szolgáltatásokhoz, orvosi ellátáshoz, szabadidős programokhoz való hozzáférést biztosítottnak látjuk. Falusi jellegénél fogva a középületeink akadálymentesítettek, a település központjában helyezkednek el. Biztosítjuk továbbá az igénylőknek a közétkeztetés igénybevételét, szükség esetén házhoz is szállítjuk a meleg ebédet.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	25	n.a.
2009	26	n.a.
2010	27	n.a.
2011	26	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tájékoztatást adunk a jogszabályok által biztosított kedvezményes lehetőségek, juttatások megismertetéséhez, igény esetén azok igénylésében, elérésében is segítséget nyújtunk (igénylőlap kitöltése, igazolások megszerzése stb).

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Ilyen esetről nincs tudomásunk, jelzés az önkormányzathoz nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A házi segítségnyújtás igénybe vehető a településen.

A házi segítségnyújtást Gátér községben eddig senki nem vette igénybe, de az önkormányzat biztosítja annak lehetőségét.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2012. évben 38 fő) esetében rendelkezünk. Mozgássérültek közlekedési támogatását községünkben 7 fő veszi igénybe. Egyházi vagy civil ellátás, kedvezmény községünkben egyáltalán nincs.

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	0	0	0					
étkeztetés	2	2	2					
házi segítségnyújtás	0	0	0					
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	0	0	0					
családsegítés	4	4	2					
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	0	0	0					
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	0	0	0					
támogató szolgáltatás	0	0	0					
nappali ellátás	0	0	0					

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos, ezen intézmények 90%-ban akadálymentesítettek (kivétel: buszmegálló).

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Mozgásszervi fogyatékkal élők számára elérhető a legtöbb program és szolgáltatás, viszont az érzékszervi fogyatékkal élők részére még nem rendelkezünk kellő felszereltséggel.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Mivel ilyen jellegű foglalkoztatás nincs a településen, ezért ez a probléma sem megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékos személyekre vonatkozó intézményrendszer nem működik, ők is az alapellátások keretében vehetik igénybe a szolgáltatásokat.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Önkormányzatunk számos alkalommal kinyilvánítja, hogy fontosak számunkra a településen élő fogyatékos személyek.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem tudnak elhelyezkedni, információáramlás nem megfelelő	Munkalehetőségek felkutatása, Helyi sajtó, községi honlap kihasználása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Gátér községben jelenleg 5 civil szervezet működik:

- Gátér Községért Egyesület
- Gátéri Kismakkos Néptánc Egyesület
- Gátéri Nyugdíjas Klub
- Gátéri Polgárórség
- Gátéri Gyermekekért Nevelési Oktatási Alapítvány

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A helyi esélyegyenlőség minél erőteljesebb érvényesülése érdekében az önkormányzatnak tovább kell erősíteni a működő civil szervezetek közötti jó kapcsolatot. A meglévő tudást össze kell hangolni, közös erővel, nagyobb hatékonysággal odafigyelni a községben élő különböző élethelyzetben lévő, segítségre szoruló személyek, csoportok esélyegyenlőségének javítására. Akár közös pályázati programok, akár közös rendezvények jó alkalmat kínálnak erre.

Településünkön nincs nemzetiségi önkormányzat.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Gátér község a Petőfiszállási Közös Önkormányzati Hivatal kirendeltsége. Három település tartozik a közös hivatalhoz: Petőfiszállás, Pálmonostora és Gátér. Összetartozásunk két éve alatt elég szoros együttműködés alakult ki a települések önkormányzatai, a nyugdíjas klubjai és magánszemélyek között is. Úgy gondoljuk, ezt az összefogást tovább kell erősíteni, közösen gondolkodva, levonva a tapasztalatokat az eddigi munkából, nagyobb eredménnyel valósíthatjuk meg esélyegyenlőségre vonatkozó terveinket is. Közös rendezvények, közös pályázatok, közös gondolkodás mindhárom település lakosságának előnyére válik.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nincs nemzetiségi önkormányzat, esetünkben nem releváns.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek, magánszemélyek egyaránt összefognak a jó cél érdekében. Akár kétkezi munkával, akár gépekkel vagy pénzadománnyal is segítik az éppen rászorulókat. Sok esetben az önkormányzat is ilyen önzetlen társadalmi munka felhasználásával valósítja meg kisebb fejlesztési elképzeléseit, faluszépítő ötleteit. Több esetben is adakozott a falu lakossága nehéz helyzetben lévő embereknek, élelmiszercsomagot juttattunk el Kolontárra, pénzadományokat gyűjtöttünk a szívátültetésre váró gátéri gyermek érdekében.

Községünk „erőssége” a jó közösségi szellem, az egymásra figyelés, a segítőkészség. Ennek megtartására, továbbfejlesztésére személyes odafigyeléssel és közösségi rendezvényekkel igyekszünk gondot fordítani.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Településünk lakói, vállalkozói összefognak a jó cél érdekében. Akár kétkezi munkával, akár gépekkel vagy pénzadománnyal is segítik az éppen rászorulókat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A HEP felelősségteljes elkészítése és további bővítése fontossá teszi számunkra a partnerekkel való szoros, rendszeres együttműködést. Az önkormányzati intézmények, helyi civil szervezetek és az egyház képviselőivel közösen egy team-et kell létrehoznunk, akik közös munkálkodásával átfogó képet kaphatunk a településünk célcsoportjainak, sőt az egész lakosságnak a helyzetéről, problémáiról. Módszerünk a személyes és online kapcsolattartás volt az esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárásában, majd a programtervezet véleményezésére koncentráltunk. Közösen tudunk konkrét megoldásokat kidolgozni, megvitatni a lakossági észrevételeket, beépíteni további programunkba. Törekednünk kell a lakosság minél sokoldalúbb, rendszeres tájékoztatására.

A tervezet az önkormányzat hivatalos honlapján, a www.gater.gportal.hu oldalon közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Gátér honlapján az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető lesz. Az önkormányzati hivatalban nyomtatott formában is elérhető lesz a dokumentum, amely így elérhetővé válik minden lakos számára és a visszacsatolás, véleményezés lehetősége is biztosított.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	Tartós munkanélküliség	A tartós munkanélküliség javítása képzések szervezésével, családi gazdaságok létrehozásával
Gyermekek	Viszonylag sok a gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma	A gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok anyagi helyzetének javítása
Idősek	Kevés idős kapcsolódik be a közösségi életbe, informatikai ismereteik bővítése	Közösségi aktivitás fokozása, informatikai jártasság fejlesztése
Nők	Nők esetében nagyobb a munkanélküliség	Munkaerőpiaci elhelyezkedés segítése, képzési programok szervezése, szociális szolgáltatások területén célzott támogatási rendszer kidolgozása
Fogyatékkal élők	Nem tudnak elhelyezkedni, információáramlás nem megfelelő	Fogyatékkal élők munkaerőpiaci elhelyezkedésének segítése az információáramlás biztosításával

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A tartós munkanélküliség javítása képzések szervezésével, családi gazdaságok létrehozásával	Önkormányzati hivatal munkatársai, Felelős: polgármester
Gyermekek	A gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok anyagi helyzetének javítása	Óvodavezető, gyermekjóléti szolgálat, családsegítő Felelős: polgármester
Idősek	Közösségi aktivitás fokozása, informatikai jártasság fejlesztése	Nyugdíjas klub vezetője, Faluház Felelős: Rádi Józsefné
Nők	Munkaerőpiaci elhelyezkedés segítése, képzési programok szervezése, szociális szolgáltatások területén célzott támogatási rendszer kidolgozása	Helyi önkormányzat, Faluház, munkaügyi központ, családsegítő Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők munkaerőpiaci elhelyezkedésének segítése az információáramlás biztosításával	Helyi önkormányzat, Faluház Felelős: polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol minden ember – nemre, korra, etnikai és egyéb hovatartozására tekintet nélkül – egyenlőnek érzi magát, és szeret itt élni.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne jelenjenek meg településünkön, fokozatosan javuljon a családok életszínvonala..

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek részére a személyre szóló odafigyelés és szükséges fejlesztés, foglalkoztatás megvalósítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életminőségének javítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkanélküliség csökkenését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz, középületekhez, információhoz való hozzáférés megkönnyítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I/1.

Intézkedés címe:	A tartós munkanélküliség javítása képzések szervezésével, családi gazdaságok létrehozásával
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem csökken a munkanélküliek száma, különösen a csak általános iskolai végzettséggel bíró lakosság körében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Közfoglalkoztatási pályázatban részvétel, képzési programok keresése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Évente pályázatot nyújtunk be a Munkaügyi központhoz a közfoglalkoztatásra, felhívjuk a figyelmüket a képzések szervezésére
Résztevők és felelős	Önkormányzati hivatal munkatársai, polgármester
Partnerek	Munkaügyi központ
Határidő(k) pontokba szedve	2017.11.15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A feltárt probléma nem oldódik meg, de az életszínvonal nem csökken, a munkanélküliek száma nem nő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Ha nem indul közfoglalkoztatás, nem kap támogatást az önkormányzat
Szükséges erőforrások	Pályázati pénz, támogatás

Intézkedés címe:	A gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok anyagi helyzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagyon sok család részesül gyermekvédelmi támogatásban, melynek fő oka a szülők anyagi helyzete
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az átlag alatti életszínvonalon élő gyermekek figyelemmel kísérése a pedagógusok és gyermekvédelmi felelősök segítségével
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérések készítése évente
Résztevők és felelős	Helyi pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök, önkormányzat Felelős: polgármester
Partnerek	Pedagógusok, szülők, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	2017.12.15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Évente összegző elemzés készítése. Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek számának csökkenése. Az önkormányzat az éves költségvetésében, az éves elemzés alapján biztosítja a segélykeretet, egyéb intézkedéseket tesz a helyzet javítása érdekében
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	Elkülönített pénzforrás, humán erőforrás (szakemberek)

III/1.

Intézkedés címe:	A szegénység kockázatának csökkentése a többgyermekes és egyedülálló szülőcsaládokban
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A több gyermeket nevelő vagy egyedülálló nők esetében nagyobb az elszegényedés kockázata
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Munkahelyteremtéssel, képzések szervezésével, a szociális háló újra gondolásával csökkenteni kell az elszegényedés kockázatát az érintett családokban
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pontos felmérések készítése, közfoglalkoztatásba bekapcsolódás, képzések lehetőségének felkutatása, segélyek biztosítása
Részvevők és felelős	Családvédelmi szakemberek, munkaügyi központ, önkormányzat
Partnerek	Képző intézetek, munkaügyi központ
Határidő(k) pontokba szedve	2018.01.15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a munkanélküli nők száma, kevesebb család kér gyermekvédelmi támogatást
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem indul képzés, nem indul közfoglalkoztatási program
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán

IV/1.

Intézkedés címe:	Az idősek bevonása a falu közösségi életébe
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés idős kapcsolódik be a település közösségi életébe
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Elérni, hogy minél több nyugdíjas látogassa a falu rendezvényeit, vegyék ki a részüket a szervezőmunkából is, használják ki a felkínált lehetőségeket.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Változatos, az idősek számára is vonzó programok szervezése, személyes meghívás
Résztevők és felelős	Nyugdíjas klub tagjai, Faluház, civil szervezetek Felelős: Faluház vezetője, önkormányzat
Partnerek	civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	A hagyományos települési rendezvények évet átölelő folyamata 2018.02.15.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Egyre több nyugdíjas jelenik meg a rendezvényeken, személyes kapcsolattartás erősödése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Rendkívüli időjárás, helyi közlekedési eszköz hiánya (falugondnoki busz nincs)
Szükséges erőforrások	Humán, anyagi

V/1.

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők munkaerőpiaci elhelyezkedésének segítése az információáramlás biztosításával
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők foglalkoztatásának egyik oka a rossz információ áramlás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az információ időbeni eljuttatásával javítani a fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyeit
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A települési újságban és honlapon rendszeres tájékoztatás a fogyatékkal élők lehetőségeiről, a munkaügyi központ által kínált lehetőségek megismertetése
Részvevők és felelős	Újság szerkesztője, honlap szerkesztője, önkormányzat
Partnerek	Munkaügyi Központ, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos 2018.03.30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a fogyatékkal élők körében a munkanélküliség
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem indul számukra foglalkoztatás, az utazás megoldatlansága
Szükséges erőforrások	Humán, anyagi

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	A tartós munkanélküliség javítása képzések szervezésével, családi gazdaságok létrehozásával	Nem csökken a munkanélküliek száma, különösen a csak általános iskolai lakosság körében	Növekedjen a családok életszínvonala	1.1, 2.1, 2.2 pontok	Közfoglalkoztatás biztosítása pályázat útján	Polgármester és a Polgármesteri Hivatal	Évente közfoglalkoztatási pályázat benyújtása	Emelkedő életszínvonalú családok száma	pénzügyi	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok anyagi helyzetének javítása	A gyermekek életszínvonalának mértéke a szülők anyagi lehetőségének függvénye	Javuljon a gyermekek életszínvonala, csökkenjen a gyermekvédelmi támogatás szükségessége	1.1, 2.1, 2.2 pontok	A gyermekek életszínvonalának figyelemmel kísérése	Iskolai és óvodai gyermekvédelmi felelős, pedagógusok	Felmérés tanévkezdéskor és a második félév megkezdésekor	Emelkedő életszínvonalú családok/gyermek száma	Pénzügyi, humán	
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A szegénység kockázatának csökkentése a többgyermekes és egyedülálló szülő családokban	A több gyermeket nevelő vagy egyedülálló nők esetében nagyobb az elszegényedés kockázata	Nők részére közmunka program szervezése, képzések szervezése	1.1, 2.1, 2.2 pontok	Pályázat benyújtása közmunka programra, képzési lehetőségek felkutatása	Önkormányzat dolgozói, családsegítő polgármester, jegyző	évente	Munkavállaló nők száma	Pénzügyi	
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek bevonása a falu közösségi életébe	Kevés idős kapcsolódik be a település közösségi	Elérni, hogy minél több nyugdíjas látogassa a falu	1.1, 2.1, 2.2 pontok	Változatos, az idősek számára is vonzó programok szervezése,	Faluház vezetője, önkormányzat	évente	Nő a közösségi életbe bekapcsolódó nyugdíjasok	Pénzügyi, humán	

		életébe	rendezvényeit, vegyék ki a részüket a szervezőmunkából is, használják ki a felkinált lehetőségeket.		személyes meghívás			száma		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élők munkaerőpiaci elhelyezkedésének segítése az információáramlás biztosításával	A fogyatékkal élők foglalkoztatásán ak egyik oka a rossz információ áramlás	Az információ időbeni eljuttatásával javítani a fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyeit	1.1, 2.1, 2.2 pontok	A települési újságban és honlapon rendszeres tájékoztatás a fogyatékkal élők lehetőségeiről, a munkaügyi központ által kínált lehetőségek megismertetése	Polgármester,	folyamatos	Csökken a fogyatékkal élők körében a munkanélküliség	Pénzügyi, humán	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

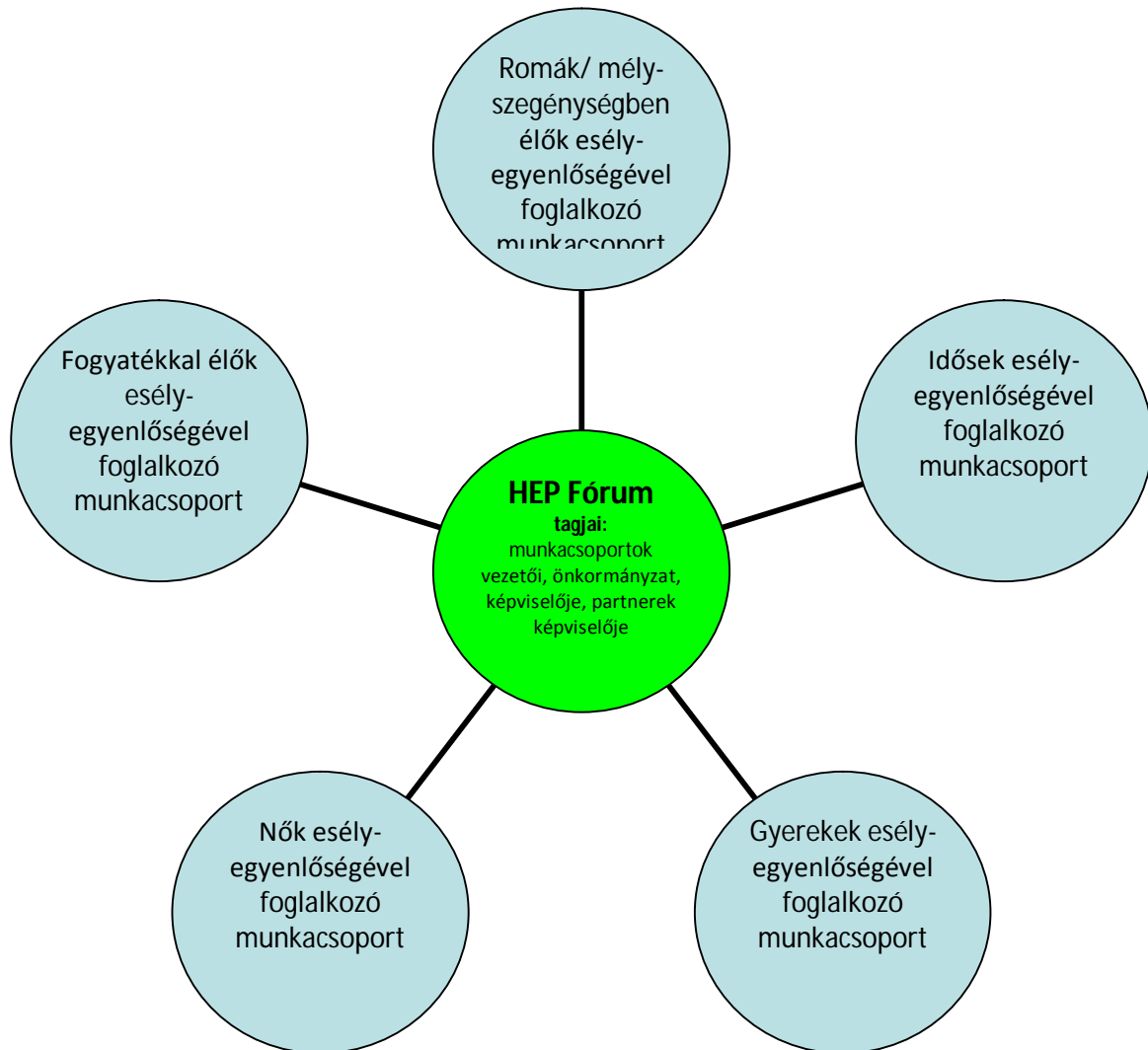
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-öt, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Gátér község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gátér község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a **88/2013. (VIII. 12.) Önk.** számú határozatával elfogadta.
Mellékletek:

Gátér, 2013. augusztus 12.

Jánosiné Gyermán Erzsébet

Gátér Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2013. 08. 12.

Gulyásné Vida Gyöngyi
óvodavezető

2013. 08. 12.

Rádi Józsefné
nyugdíjas klub vezetője, könyvtáros

HEP elkészítési jegyzék¹³

NÉV ¹⁴	HEP részei ¹⁵										Aláírás ¹⁶
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Jánosiné Gyermán Erzsébet polgármester	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	
Gálig Erzsébet gyermekjóléti szolgálat	RÉTE	RÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Toldi Zsolt jegyző	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<u>R</u> ÉTE	<u>R</u> ÉTE	
Rádi Józsefné Faluház vezetője	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<u>R</u> ÉTE	RÉTE	<u>R</u> ÉTE	RÉTE	RÉTE	
Gulyásné Vida Gyöngyi óvodavezető	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<u>R</u> ÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹³ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹⁴ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹⁵ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹⁶ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

